شماره برگه	تاريخ	نام درس	شماره دانشجویی	نام و نام خانوادگی
١	14.11.414	امنیت سیستمهای کامپیوتری		

:کار:

الف) این امتحان نمره منفی دارد.

ب) دقت کنید که نام و نامخانوادگی خود را بر روی تمامی برگهها بنویسید.

ج) در تمام سوالات، فرض کنید که شماره گذاری حروف از صفر شروع می شود یعنی حرف A شماره صفر و حرف B شماره یک و ...

- ۱. کدام گزینه مرجع این درس و منبع کنکوری این درس محسوب می شود؟
- Stallings, William. Cryptography and network security: principles and practice. India, Pearson, 2022 (الف
- Stallings, William, Brown, Lawrie. Computer Security: Principles and Practice. India, Pearson, 2014 (ب
  - Stallings, William. Network Security Essentials: Applications and Standards. Prentice Hall, 2007 (5
- ه Behrouz A. Forouzan. Introduction to Cryptography and Network Security. McGraw-Hill Higher Education, 2008 (د) Stallings است. Cryptography and network security: principles and practic است.
  - ۲. برای رمز مُستَوی (Affine Cipher) طول کلید برابر با؟

 $\log_2(260)$ (ع $\log_2(312)$ (ب $\log_2(676)$ ع)

پاسخ: رمز مُستَوی یک حالت کلی تر از رمز سِزار است. البته باید دقت کرد که در این نوع از رمزنگاری می بایست، مقادیر a و a و باید نسبت به هم اول باشند. پس ما برای a تنها ۱۲ حالت بیشتر نمی توانیم داشته باشیم. برای a نیز ۲۶ حالت. پس در حالت کلی a کا حالت داریم. پس برای طول کلید خواهیم داشت:

 $L = \log_2(|\mathcal{K}|) = \log_2(12 \times 26) = \log_2(312)$ [bit].

۳. پیشتر در درس با یک رمز ساده رمز جایگشتی (Transposition Cipher) آشنا شدیم، که در آن متن به صورت سطری نوشته می شد و به صورت سعونی خوانده می شد. اکنون فرض کنید عبارت habitue به عنوان کلید انتخاب شده است. این بدان معنا است که تعداد ستون ها برابر با هفت است و همچنین ترتیب خواندن ستون ها نیز بر حسب جایگاه حروف است. مثلا در همین عبارت انتخاب شده به عنوان کلید، چون حرف A اولین حرف در ترتیب حروف الفبا است، ابتدا می بایست ستون دوم خوانده می شود. چون حرف بعدی از لحاظ ترتیب الفبایی حرف B است، بدین سان ستون سوم در مرحله دوم باید خوانده شود و همین روند را تا انتها باید ادامه داد. با این توضیحات، کدام گزینه متن رمز معادل عبارت protects confidentiality

- EPSETCRCNYTCILSYTDIUOOTRTNIIEFA (ب SYTDIEPSETCRCNYUOOTRTNIIEFATCIL (د
- SYTDIETSETCRCNOUYOTRTNIIEFAPCIL (الف)
  EPSETTCILLSYTDICRCNYIEFARTNIUOOT (ج

باسخ: تصویر زیر به اندازه کافی گویای پاسخ مساله است.

Plaintext: Security protects confidentiality

HABI TU $\mathbf{E}$ 1 2 5 6 7 C | U | R | IΕ Y $P \mid R \mid O \mid T \mid E$ $\mathbf{C}$ SС O|N|F Ι $E \mid N \mid T$ D Ι $\mathbf{L}$ TY

Ciphertext: EPSETCRCNYTCILSYTDIUOOTRTNIIEFA

۴. کدام گزینه بیانگر، علم اصول و روشهای رمزگذاری است؟

الف) نهانسازی اطلاعات (Information Hiding) ب) رمزنگاری (Cryptology) ج) تحلیل رمز (Cryptology) د) رمزشناسی (Cryptology) ج) تحلیل رمز

پاسخ: علم اصول و روشهای رمزگذاری را اصطلاحا رمزنگاری (Cryptography) مینامیم.

شد، حرف کنید که ما از رمز مُستَوی استفاده کردیم برای عملیات رمزگذاری ($E_k(m) = 7m + 3$). اگر یک حرف متن رمز به صورت D باشد، حرف متن اصلی متناظر آن چیست؟

Y (د) B (ج X (ب A (الف)

پاسخ: نکته مهم این سوال این بود که به ما تابع رمزگذاری را دادند یعنی تابع $E_k(m) = 7m + 3 \mod 26$ برای بدست آوردن متن اصلی متناظر یک متن رمز، ما نیاز به تابع رمزگشایی داریم که عکس تابع رمزگذاری است. به صورت سعی وخطایی می توانید این تابع را بدست آوردید، اما بعدها در همین درس نحوه بدست آوردن آن گفته خواهد شد. در نهایت برای تابع رمزگشایی خواهیم داشت:

$$E_k(m) = 7m + 3 \mod 26 \implies D_k(c) = 7^{-1}(c - 3) = 15c + 7 \mod 26$$

کافی است در معادله فوق، شماره D یعنی سه را قرار دهید:

$$m = D_k(3) = 15 \times 3 + 7 \mod 26 = 0$$

که معادل حرف A است.

ومزشكني ماشين Enigma توسط Turing، توسط چه نوع حملهاي صورت پذيرفت؟

الف) حمله نوع اول ب) هيچكدام ج) حمله نوع دوم د) حمله نوع سوم

پاسخ: دو مثال مشهور، در زمینه حمله نوع دوم یا حمله بر اساس یک یا چند متن اصلی معلوم (Known Plaintext Attack)، رمزشکنی ماشین Enigma و A5/2 در شبکههای نسل دو (GSM) است. در هر دو، بخشی از متن متن اصلی معلوم بوده است.

۷. کدام گزینه جزو ویژگی های امنیتی یک سامانه محسوب نمی شود؟

(Authenticity) ب سندیت (Accountability) ب سندیت (Performance) د کارایی (Availability) ج) دسترسپذیری (Availability) د الله عندیری (Availability)

پاسخ: برطبق تعریف امنیت گزینه کارایی (Performance)، گزینه صحیح است.

۸. هکرهای .....، دانش کمی در این حوزه دارند و به تازگی وارد این حوزه شدند. گرچه در تلاش هستند که سطح دانشی خود را بالا ببرند و به یک هکر حرفهای تبدیل شوند.

الف) جوجه هکر ب) کلاه صورتی ج) کلاه سبز د) کلاه خاکستری

پاسخ: کلاه سبز: معمولا دانش کمی در این حوزه دارند و به تازگی وارد حوزه حک شدند. گرچه آنها در تلاش هستند که سطح دانشی خود را در این حوزه بالا ببرند و به یک هکر حرفهای تبدیل شوند.

۹. هکرهای .....، به مبارزه با هکرهای کلاه سیاه میپردازند، ولی در این مبارزه هیچ مرز اخلاقی را رعایت نمی کنند، و بی رحمانه و به قصد نابودی به هکرهای کلاه سیاه حمله می کنند.

الف) کلاه سفید ب) کلاه خاکستری ج) کلاه قرمز د) کلاه صورتی

پاسخ: کلاه قرمز: به نوعی شبیه هکرهای کلاه خاکستری یا حتی کلاه سفید هستند. آنها به نوعی به مبارزه با هکرهای کلاه سیاه میپردازند، ولی در این مبارزه هیچ مرز اخلاقی را رعایت نمی کنند. آنها بیر حمانه به هکرهای کلاه سیاه حمله می کنند و به نوعی قصد نابودی آنها را دارند.

۱۰. اگر در یک الگوریتم رمزگذاری رمز جانشینی تک الفبایی و تک حرفی با نگاشت کلی، بتوانیم با روشهای تحلیل فرکانسی، پنج حرف را به درستی حدس بزنیم، با یک کامپیوتر petaFLOPS 100 چقدر طول می کشد تا به صورت Brute-force این الگوریتم را بشکنیم؟

لف) 8.3 دقیقه ج) 83 دقیقه بن 83 دقیقه بن 83 دقیقه بن 83 دقیقه اف)

پاسخ: اگریک کامپیوتر با قدرت petaFLOPS در اختیار داشته باشیم، انتظار داریم در هر ثانیه این کامپیوتر برای ما 10¹⁷ حالت را چک کند. از سوی دیگر، برای رمز جانشینی از نوع تک الفبایی و تک حرفی، در صورتی که یک نگاشت کلی را در نظر بگیریم، فضای کلید برابر با !26 خواهد شد. به علت این که پنج حرف را متوجه شدیم، فضای کلید !26 به !21 کاهش پیدا می کند. پس در نهایت خواهیم داشت:

$$|\mathcal{K}| = 21! \approx 5 \times 10^{19}$$

$$\text{Time} = \frac{5 \times 10^{19}}{10^{17}} = 5 \times 10^2 \text{ [Sec]} \approx 8.3 \text{ [Min]}$$

- ۱۱. كدام گزينه در مورد ماشين Enigma اشتباه است؟
- الف) تا هفت بار عملیات جانشینی در چرخدندهها صورت میپذیرفت.
- ب) در صورتی که فرض کنیم، آلمانها در Plugboard از ده سیم استفاده می کردند، تعداد حالتهای Plugboard برابر با $\frac{26!}{10^{10}}$ می شود.
  - ج) کلید در بخش چرخدنده ها می تواند، فضایی برابر با $P_3^5 \times 26^3$ داشته باشد.
    - د) همه موارد صحیح است.

پاسخ: همه موارد یاد شده صحیح است.

۱۲. رمز Vigenère در چه دستهای از طبقهبندی روشهای رمزگذاری کلاسیک قرار می گیرد؟

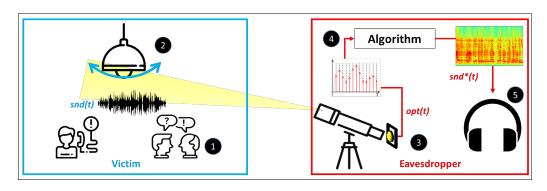
الف) رمز جانشینی - چندالفبایی - تکحرفی

ج) رمز جایگشتی - تکالفبایی - تکحرفی

د) رمز جایگشتی - چندالفبایی

پاسخ: در رمز Vigenère به مانند ماشین Enigma، هر حرف با یک حرف دیگر جایگزین می شود. اما نگاشت هر حرف به حرف دیگر، در طول عملیات رمزگذاری تغییر می کرد، بدین سان این ماشین در طبقه رمز جانشینی (Substitution Cipher) – چندالفبایی (Polyalphabetic) جای می گیرد.

17. كدام گزينه به خوبي شكل زير را توصيف مي كند؟

Remote microphone (ع Laser microphone (ج Visual Microphone (ب Lamphone (الف)

پاسخ: ایده Lamphone در کنفرانس Blackhat 2020 برای نخستین بار مطرح گشت. سعی شده است که ایده ای مطرح شود که بتوان به صورت بی این ایده که مطالعه جزئیات آن را به عهده خواننده گذاشته می شود، بی درنگ (Realtime) و بدون آشکارشدن حمله، حمله شنود را انجام داد. در این ایده که مطالعه جزئیات آن را به عهده خواننده گذاشته می شود، از تاثیر ارتعاش لامپهای نصب شده در اتاق قربانی، و همچنین واکنش نور لامپ به این ارتعاش، بهره گرفته شده تا بتوان یک حمله شنود موفق را انجام داد.

۱۴. کدام گزینه صحیح نیست؟ (میتوانید چند گزینه را انتخاب کنید).

- الف) امنیت بدون شرط (UnconditionalSecurity) یعنی در صورتی که علی رغم توان زیاد محاسباتی دشمن، نتواند بر اساس متن رمز شده سیستم را بشکند، چرا که هیچ گونه اطلاعاتی از متن اصلی توسط متن رمز درز نمی کند.
- ب) امنیت محاسباتی (Computational Security) یعنی در صورتی که شکستن سیستم رمز عملا از نظر محاسباتی پیچیده و طولانی باشد.
  - ج) تنها سامانه بدون شرط امن شناخته شده، سامانه Vernam یا One Time Pad است.
- د) در یک سامانه رمزگذاری، ما بهصورت غیرعمد می خواهیم یک نویز به متن اصلی اضافه کنیم. حمله گر در صورت مشاهده متن رمز، نباید به هیچ گونه اطلاعاتی در مورد متن اصلی پی ببرد.

پاسخ: در یک سامانه رمزگذاری، ما بهصورت عمدی میخواهیم یک نویز به متن اصلی اضافه کنیم. مابقی گزینهها صحیح است.

- 1۵. كدام يك از جملات زير صحيح است و كدام غلط؟ لطفا جلوى آن عبارت صحيح /غلط را بنويسيد.
- الف سامانه Vernum نسبت به حمله نوع اول و دوم مقاوم و نسبت به حمله نوع سوم کاملا شکننده است.
  - ب دشمن از تمامی جزئیات سامانه رمزگذاری آگاهی دارد.

یاسخ:

- الف اين جمله كاملا غلط است. Vernum فقط نسبت به حمله نوع اول، ايمنى دارد.
- ببله این جمله صحیح است. در واقع این جمله بیان شانون از اصل Kerckhoffs است. برطبق این اصل، امنیت یک الگوریتم رمزگذاری باید مبتنی بر مخفی ماندن کلید باشد، حتی اگر حمله گر دانش کافی راجع به کل فرایند رمزگذاری و رمزگشایی داشته باشد.

۱۶. فضای کلید (Key Space) یک رمز جانشینی تکالفبایی و تکحرفی با نگاشت کلی کدام گزینه است؟

 $\log_2((26 \times 26)!)$ (د) $(26 \times 26)!$ (ج) $(26 \times 26)!$ (ج) الف

پاسخ: برای رمز جانشینی از نوع تک الفبایی و تک حرفی، در صورتی که یک نگاشت کلی را در نظر بگیریم، فضای کلید برابر با 26! خواهد شد. چراکه حرف اول یعنی A می تواند به ۲۵ حرف دیگر و حرف B می تواند به ۲۵ حرف دیگر نگاشت شود و همین روند را می توان تا آخرین حرف ادامه داد.

- ۱۷. کدام گزینه در مورد رمز One Time Pad پیشنهادی توسط شانون، غلط است؟
  - الف) طول كليد مي بايست برابر با طول متن اصلي باشد.
    - ب) کلید باید به صورت کاملا تصادفی تولید شود.
  - ج) دنباله متن رمز حاصل از XOR دنباله متن اصلى با كليد است.
- د) شکستن این رمز عملا نیاز به یک زمان بسیار طولانی و پردازش زیاد دارد.

پاسخ: در رمز One Time Pad یک دنباله کلید (Key Sequence) داریم به اندازه طول متن اصلی. این الگوریتم، بر این اصل استوار است که هر کاراکتر متن اصلی با یک کاراکتر از کلید ترکیب می شود (بیت به بیت با یکدیگر XOR شود). اگر از یک دنباله کلید واقعا تصادفی استفاده شود، نتیجه یک متن رمز واقعاً «تصادفی» خواهد بود، که هیچ ارتباطی با متن اصلی ندارد. از دیدگاه شانون، چنین سامانه ای ویژگی امنیت بدون شرط را دارد. بدین سان می توان این متن رمز را بدون خطر شنود (Eavesdropping)، برای گیرنده ارسال کرد.

۱۸. ماشین Enigma در چه دستهای از طبقهبندی روشهای رمزگذاری کلاسیک قرار می گیرد؟

پاسخ: اگر به خاطر داشته باشید، در ماشین Enigma هر حرف با یک حرف دیگر جایگزین می شود. اما نگاشت هر حرف به حرف دیگر، در طول عملیات رمزگذاری تغییر می کرد، بدین سان این ماشین در طبقه رمز جانشینی (Substitution Cipher) – چندالفبایی (Polyalphabetic) جای می گیرد.

۱۹. فرض کنید قصد داریم بر روی یک اثر هنری دیجیتال، یک امضا قرار دهیم. به گونهای که در صورتی که هرگونه تغییری در اثر صورت گیرد، امضا نابود شود. از سوی دیگر، امضا در نمای اثر تاثیری نگذارد. کدام گزینه در رسیدن به این هدف به شما کمک می کند؟

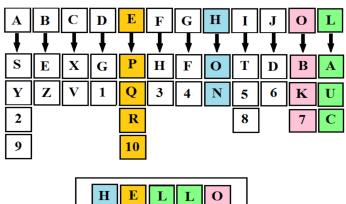
> الف) نشان گذاری از نوع Invisible و شکننده ج) نشان گذاری از نوع Invisible و غیرشکننده ج) نشان گذاری از نوع Invisible و غیرشکننده

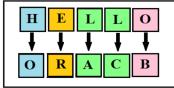
پاسخ: چون در صورت سوال گفته شده است که یک امضا بر روی اثر میخواهیم و مهم نیست که کسی بفهمد که اثر امضا شده است یا خیر، پس باید به سراغ نشان گذاری (Watermarking) برویم. در ضمن میخواهیم که در صورت هرگونه تغییری در اثر، امضا به طور کامل نابود شود و این یعنی باید نشان گذاری ما از نوع شکننده باشد. در ضمن قرار است نمای اثر را خراب نکند، پس از نوع Invisible خواهد بود.

- ۲۰. کدام گزینه صحیح است؟ (میتوانید چند گزینه را انتخاب کنید)
- الف) یکپارچگی داده یعنی اطمینان از قابل تغییر بودن اطلاعات و برنامهها فقط به صورت مشخص و مجاز
- ب) یکپارچگی سامانه یعنی اطمینان از انجام عملیات سامانه به صورت عادی، عاری از دستکاری غیرعمدی و غیرمجاز
  - ج) دسترسپذیری (Availability) یعنی اطمینان از عملکرد بیدرنگ سامانه و عدم رد خدمات برای کاربران مجاز
    - د) مسئولیتپذیری (Accountability) یعنی عملیات کاربر قابل رهگیری باشد.

پاسخ: همه موارد برطبق اسلایدها صحیح است.

۲۱. شکل زیر نشانگر چه نوع رمزگذاری در بین سامانههای رمزگذاری کلاسیک است؟

ب) رمز جایگشتی د) رمز جانشینی-تکالفبایی-چندحرفی الف) رمز جانشینی-تکالفبایی-تکحرفی ج) رمز جانشینی-چندالفبایی

یاسخ: شکل یاد شده بیانگر رمز جانشینی از نوع چند الفبایی است.

۲۲. مى خواهيم عبارت THIS IS AN EXAMPLE را با استفاده از الگوريتم Vigenère رمز كنيم. اگر كلمه كليد HELLO باشد، متن رمز كدام گزينه است؟

	Α	В	С	D	E	F	G	Н	ı	ı	ĸ	L	М	N	О	Р	Q	R	S	Т	U	v	w	Х	Υ	z
Α	Α	В	С	D	Е	F	G	Н	ı	j	Κ	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Х	Υ	Z
В	В	С	D	Е	F	G	Н	I	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Х	Υ	Z	Α
С	С	D	Е	F	G	Н	ı	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Х	Υ	Z	Α	В
D	D	Е	F	G	Н	1	J	Κ	L	Μ	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Χ	Υ	Z	Α	В	С
Ε	Е	F	G	Н	1	J	Κ	L	Μ	Ν	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D
F	F	G	Н	ı	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Χ	Υ	Z	Α	В	С	D	Ε
G	G	Н	ı	J	Κ	L	М	Ν	0	Ρ	Q	R	S	Т	U	٧	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Ε	F
Н	Н	1	J	Κ	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Χ	Υ	Z	Α	В	С	D	Ε	F	G
1	ı	J	Κ	L	М	N	0	Ρ	Q	R	S	Т	U	٧	W	Χ	Υ	Z	Α	В	С	D	Е	F	G	Н
J	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Е	F	G	Н	1
Κ	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Χ	Υ	Z	Α	В	С	D	Ε	F	G	Н	ı	J
L	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Е	F	G	Н	1	J	K
М	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Е	F	G	Н	ı	J	Κ	L
Ν	Ν	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	E	F	G	Н		J	K	L	М
0	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Χ	Υ	Z	Α	В	С	D	Ε	F	G	Н	1	J	Κ	L	М	N
Р	Р	Q	R	S	Т	U	V	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Е	F	G	Н		J	K	L	М	N	0
Q	Q	R	S	Т	U	٧	W	Χ	Υ	Z	Α	В	С	D	Е	F	G	Н	1	J	K	L	М	N	0	Р
R	R	S	Т	U	V	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Ε	F	G	Н	ı	J	K	L	М	Ν	0	Р	Q
S	S	Т	U	٧	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Ε	F	G	Н	ı	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R
Т	Т	U	V	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Е	F	G	Н	ı	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S
U	U	٧	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Ε	F	G	Н	ı	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т
V	V	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Е	F	G	Н	ı	J	K	L	М	Ν	0	Р	Q	R	S	Т	U
W	W	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Ε	F	G	Н	1	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧
X	Х	Υ	Z	Α	В	С	D	Е	F	G	Н	ı	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W
Υ	Υ	Z	Α	В	С	D	Ε	F	G	Н	1	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	Χ
Z	Z	Α	В	С	D	Е	F	G	Н	ı	J	K	L	М	N	0	Р	Q	R	S	Т	U	٧	W	X	Υ

ALZW WZ EE ILHQGPS (ب LHTS UK AY EJSMALQ (د LHCW WK AH ILSMJPS (الف ALTD WZ EY PLHQAWS (ج

پاسخ: به عنوان مثال برای رمزکردن حرف اول کافی است که عنصر (T,H) را در جدول Vigenère پیدا کنیم که برابر خواهد شد با A. برای حرف دوم متن رمز باید (I,L) بگردیم که در نهایت با حرف T دوم متن رمز باید به دنبال عنصر (I,L) بگردیم که در نهایت با حرف مواجه خواهیم شد.

77. Jeff Moss می خواست در سال ۱۹۹۳ یک مهمانی خداحافظی برای یکی از دوستانش ترتیب داده بود. گرچه به خاطر بروز مشکلی، مهمانی برگزار نشد، ولی او تصمیم گرفت که صد نفر از دوستانش که همگی هکر بودند را به لاسوگاس دعوت کند تا یک مهمانی جایگزین تشکیل دهند.

این رویداد برای بسیاری از شرکت کنندگان بسیار جذاب و جالب بود. تقاضای برگزاری این مهمانی سالهای بعد نیز تکرار شد، و از همین نقطه بود که ..... بوجود آمد. این همایش، سبک و سیاق کنفرانسهای رسمی را ندارد، و عملا یک دورهمی بین هکرهای سرتاسر دنیا محسوب می شود.

الف) Positive Hack Days (ج Def Con (ب BlackHat الف)

Def Con (ب Def Con الف)

- ۲۴. فرض کنید یک هکر در یک صفحه Login به جای نام کاربری، عبارت Ehsan'; 'DROP TABLE users' را وارد می کند. در صورتی که ما در سمت Back-end درست عمل نکرده باشیم، این کار موجب پاک شدن کل اطلاعات ورود کاربران خواهد شد؟
- الف) حمله Phishing ب) حمله Phishing ب) حمله Packet sniffer ب) حمله Phishing بالف) حمله ومله عمله وسل اول، مثالی که زده شد، نمونهای از یک حمله SQL Injection این حمله، روشی است که به هکرها این اجازه را می دهد که از طریق حفره های امنیتی موجود در پایگاه داده (Database)، به سامانه نفوذ کند.

